

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการการพัฒนาตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จึงขอได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะเวลาการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ระยะที่ 1 ผลการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

การดำเนินการระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ การดำเนินงานปรากฏผลดังนี้

1. ผลจากการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ส่วน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
1.1.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย	จำนวน 3 คน
1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 7 คน
1.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 50 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 61 คน

2. ส่วนที่ 2 ผลการสำรวจที่ได้จากแบบสอบถาม (ข้อ 1.1) มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantity Analysis) เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลจากค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งปรากฏผลตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวม

ด้านที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	รักษา ศาสน์ กษัตริย์	2.97	0.76	มีปัญหาปานกลาง
2.	ซื่อสัตย์สุจริต	2.56	0.68	มีปัญหาปานกลาง
3.	มีวินัย	4.56	0.63	มีปัญหามากที่สุด
4.	ใฝ่เรียนรู้	2.83	0.66	มีปัญหาปานกลาง
5.	อยู่อย่างพอเพียง	4.55	0.06	มีปัญหามากที่สุด
6.	มุ่งมั่นในการทำงาน	2.70	0.65	มีปัญหาปานกลาง
7.	รักความเป็นไทย	2.61	0.62	มีปัญหาปานกลาง
8.	มีจิตสาธารณะ	4.35	0.64	มีปัญหามาก
เฉลี่ยรวม		3.39	0.59	มีปัญหาปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.59 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัย มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.06 และด้านมีจิตสาธารณะ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 ตามลำดับ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีปัญหาและมากที่สุด ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวินัยซึ่งถือว่าเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์พื้นฐานที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และนอกจากนั้น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมีจิตสาธารณะ สมควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นเช่นเดียวกัน และเมื่อนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีปัญหาหนักและมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน มาพิจารณารายพฤติกรรมพบว่าสภาพปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เป็นปัญหาปรากฏ ตามตารางที่ 8 – 10 ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันปัญหา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านวินัย

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัย	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน	4.49	0.63	มีปัญหามาก
2.	ปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม	4.28	0.65	มีปัญหามาก
3.	ส่งงาน หรือการบ้านตรงตามเวลา	4.49	0.63	มีปัญหามาก
4.	เดินแถวไปและกลับจากโรงเรียน	4.93	0.60	มีปัญหามากที่สุด
5.	เดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหาร	4.51	0.63	มีปัญหามากที่สุด
6.	มีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.21	0.65	มีปัญหามาก
7.	เข้าแถวรอรับอาหารกลางวันตามลำดับมาก่อน-หลัง	4.87	0.60	มีปัญหามากที่สุด
8.	เข้าแถวซื้อสินค้าจากร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียน	4.85	0.60	มีปัญหามากที่สุด
9.	หยอกล้อ/เล่นขณะเดินแถว	4.38	0.64	มีปัญหามาก
เฉลี่ยรวม		4.56	0.63	มีปัญหามากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ด้านวินัย โดยรวมมีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่สุดคือการเดินแถวไปและกลับจากโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่สุดรองลงมาคือ การเข้าแถวรอรับอาหารกลางวัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 และการเข้าแถวซื้อสินค้าที่สหกรณ์โรงเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันปัญหา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียง

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	4.87	0.60	มีปัญหามากที่สุด
2.	มีการออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ	4.92	0.60	มีปัญหามากที่สุด
3.	ใช้สิ่งของ ของตนเองอย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.79	0.61	มีปัญหามากที่สุด
4.	บอกกล่าว/แนะนำผู้อื่นให้รู้จักการประหยัด	4.80	0.61	มีปัญหามากที่สุด
5.	ปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิกใช้งาน	4.87	0.60	มีปัญหามากที่สุด
6.	แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนที่ขาดแคลน	4.26	0.65	มีปัญหา
7.	เอาเปรียบน้อง เพื่อน พี่ หรือคนอื่น ๆ	4.20	0.66	มีปัญหา
8.	เชื่อฟังคำสอนของครู	4.07	0.67	มีปัญหา
9.	เชื่อฟังคำสอนของพ่อ – แม่ ญาติผู้ใหญ่	4.16	0.66	มีปัญหา
10.	รู้จักแยกแยะสิ่งใดถูกต้อง เหมาะสม หรือสิ่งใด ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมกับนักเรียน	4.54	0.63	มีปัญหามากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.55	0.63	มีปัญหามากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยรวมมีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ
4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่สุดคือการออมทรัพย์
อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 พฤติกรรมที่เป็น
ปัญหาที่สุดรองลงมาคือ การปิดน้ำ ปิด ไฟฟ้า เมื่อเลิกใช้งาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.87 ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 และการบอกกล่าว/แนะนำผู้อื่นให้รู้จักการประหยัด มี
ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันปัญหา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมีจิตสาธารณะ

ข้อ ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมีจิตสาธารณะ	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ช่วยเหลือพ่อ – แม่ในการทำงาน	4.54	0.63	มีปัญหามากที่สุด
2.	ช่วยเหลือครูในการทำงาน	3.80	0.69	มีปัญหามาก
3.	ช่วยเหลืองานหรือกิจกรรมชุมชน	3.85	0.68	มีปัญหามาก
4.	แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นที่ขาดแคลน	3.90	0.68	มีปัญหามาก
5.	บริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	4.21	0.65	มีปัญหามาก
6.	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของทาง โรงเรียนจัดขึ้น	4.82	0.60	มีปัญหามากที่สุด
7.	ทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.85	0.60	มีปัญหามากที่สุด
8.	ทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.70	0.61	มีปัญหามากที่สุด
9.	ดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน	4.74	0.61	มีปัญหามากที่สุด
10.	อาสาทำงานให้พ่อ – แม่ ครู ด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ กระจกหรือร้าน	4.30	0.65	มีปัญหามาก
เฉลี่ยรวม		4.37	0.64	มีปัญหามาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ด้านมีจิตสาธารณะ โดยรวมมีระดับปัญหามาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ
4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ
การทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 0.60 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นปัญหามากที่สุดรองลงมาก็คือการเข้าร่วม
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของทาง โรงเรียนที่จัดขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.82 ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน เท่ากับ 0.60 และอาสาทำงานให้พ่อ – แม่ ครู ด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ
4.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 ตามลำดับ

3. ส่วนที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Quality Analysis) โดยการตีความตามเนื้อหา นำมาจัดกลุ่มข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มข้อมูล ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างพอสังเขปดังนี้

“นักเรียนควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวินัย โดยเฉพาะการเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 7 ธันวาคม 2552)

“ในขณะที่รอรับอาหารกลางวันนักเรียนมักส่งเสียงดัง แย่งชิงกันเพื่อรับอาหารควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาการเข้าแถวรับอาหารกลางวัน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 7 ธันวาคม 2552)

“ผมได้รับการขอร้องจากผู้ปกครองหลายคน ว่า นักเรียนของเราใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักการออมทรัพย์”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 7 ธันวาคม 2552)

“ช่วงเข้าก่อนปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง หลังจากสัญญาเตือนให้นักเรียนทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนในเขตที่รับผิดชอบ นักเรียนไม่สนใจทำงาน ทำให้บริเวณโรงเรียนสกปรก”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 7 ธันวาคม 2552)

สรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามได้ข้อสรุปว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมีจิตสาธารณะ ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การดำเนินการในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาคเจริญ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมปรึกษาหารือและร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามประเด็นที่ได้จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระยะที่ 1 ที่เป็นปัญหามากที่สุดและสมควรได้รับการพัฒนาเร่งด่วน โดยที่ประชุมได้ข้อสรุปให้จัดทำโครงการโดยมอบหมายให้ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดทำโครงการ 3 โครงการ โดยแต่ละโครงการมีกิจกรรมพัฒนานักเรียน อย่างน้อย 2 – 3 กิจกรรม ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ดีขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงการคัดเลือกประเด็นปัญหา และแนวทางการพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาคเจริญ

องค์ประกอบ	ประเด็นที่เลือก	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
1) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
2) ซื่อสัตย์สุจริต	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
3) มีวินัย	1) เดินแถวไปและกลับจากโรงเรียน 2) เข้าแถวรอรับอาหารกลางวันตามลำดับก่อน-หลัง 3) เข้าแถวซื้อสินค้าจากร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียน	1) โครงการพัฒนาวินัย - กิจกรรมเพื่อนร่วมทาง - กิจกรรมมาก่อนอยู่ข้างหน้ามาช้าอยู่ข้างหลัง 2) อบรมนักเรียนหน้าเสาธง	1) นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เดินแถวไปและกลับจากโรงเรียนอย่างเป็นระเบียบ 2) นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เข้าแถวรอรับอาหารกลางวันดีขึ้น

องค์ประกอบ	ประเด็นที่เลือก	โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย
4) ใฝ่เรียนรู้	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
5) อยู่อย่างพอเพียง	1) ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด 2) มีการออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ 3) ใช้สิ่งของของตนเองอย่างประหยัดและคุ้มค่า 4) ปิดน้ำ-ปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้งาน	1) โครงการหนูน้อยพอเพียง - กิจกรรมออมก่อนรวยกว่า - กิจกรรมรณรงค์ประหยัดพลังงาน - กิจกรรมคุ้มค่า คุ้มราคา 2) อบรมนักเรียนหน้าเสาธง	1) นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย มีการออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ 2) นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย ร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงานทุกคน 3) นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและคุ้มค่า
6) มุ่งมั่นในการทำงาน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
7) รักความเป็นไทย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
8) มีจิตสาธารณะ	1) เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของทางโรงเรียนจัดขึ้น 2) ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1) โครงการอาสาสมัครน้อย-กิจกรรมโรงเรียนของเรา- กิจกรรมชุมชนของเรา 2) อบรมนักเรียนหน้าเสาธง	นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความเต็มใจ 2) นักเรียน กลุ่มเป้าหมาย ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

ผู้วิจัยขอเสนอผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้าน สะอาดเจริญ ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการของแต่ละโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

1. โครงการ “พัฒนาวินัยนักเรียน”

การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเริ่ม ดำเนินการระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2552 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ในระหว่างดำเนินการตาม โครงการผู้รับผิดชอบ โครงการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และ สัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กิจกรรมที่ดำเนินการประกอบด้วย

1. กิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง”
2. กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง”

รายละเอียดการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. กิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง”

1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการจัดประชุมนักเรียนเพื่อชี้แจง จุดประสงค์ ข้อดีและข้อเสีย การดำเนินการตามกิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง”

1.2 สอบถามข้อมูลนักเรียนที่อยู่บ้านใกล้กันหรืออยู่คุ้มเดียวกัน เพื่อ สะดวกในการเดินทางไปและกลับจาก โรงเรียน แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 – 10 คน

1.3 แต่ละกลุ่มแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม 1 คน รองหัวหน้ากลุ่ม 1 คน และ ได้ธงสี แดงเป็นสัญลักษณ์ในการเดินทางไป/กลับจาก โรงเรียน

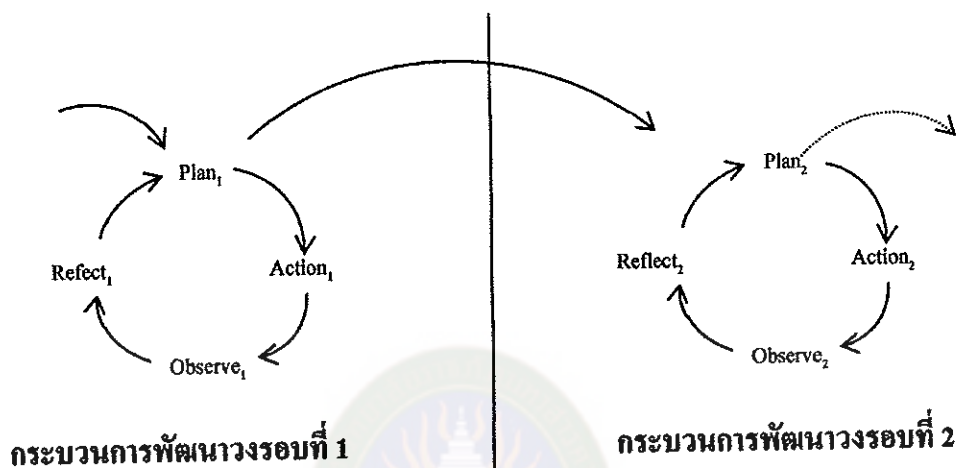
1.4 แต่ละกลุ่มประชุมกันเองเพื่อนัดหมาย เช่น เวลาในการเดินทางมา โรงเรียน หรือจุดนัดหมายที่จะรวมกลุ่มกัน เป็นต้น การเดินทางมา โรงเรียนนักเรียนแต่ละกลุ่ม จะเดินเป็นแถวมีหัวหน้ากลุ่มถือธงสีแดงนำหน้า รองหัวหน้ากลุ่มจะอยู่หลังสุด เมื่อมาถึง โรงเรียนหัวหน้ากลุ่มจะนำธงสีแดงมาปักตามหลุมที่เตรียมไว้บริเวณเสาธง ในการเดินทางกลับ จากโรงเรียนนักเรียนเข้าแถวเป็นกลุ่ม(เดิม) และเดินทางกลับจากโรงเรียนเป็นแถวจนถึงบ้าน ของนักเรียน โดยนักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ – วันศุกร์

2. กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง”

รายละเอียดการดำเนินการกิจกรรม มีดังนี้

การจัดกิจกรรมมาก่อนอยู่หน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ ประชุมปรึกษาหารือและได้ข้อสรุปว่า การดำเนินกิจกรรมนี้ครูผู้สอนทุกคน ควรสอน สอดแทรกในเนื้อหาทุกสาระ และครูเวรประจำวันให้การอบรมสั่งสอน ชี้แจงผลดี – ผลเสีย ของการขาดระเบียบวินัย เน้นที่การเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวันตามลำดับใครมาก่อนต้อง

ได้รับก่อน การเข้าแถวซื้อสินค้าจากสหกรณ์ของโรงเรียน การเข้าแถวเดินทางไปปฏิบัติ
กิจกรรมหน้าเสาธง การเข้าแถวเดินทางไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร หรือการเข้าแถว
ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ดังแผนภูมิรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 แสดงวงจร Action Research (วงรอบ 1 – 2) โครงการ “พัฒนาวินัย”

ผลการพัฒนาโครงการพัฒนาวินัย วงรอบที่ 1

Plan 1 : ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดทำโครงการ “พัฒนาวินัยนักเรียน” ประกอบด้วย
กิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง” โดยเริ่ม
ดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 มอบหมายผู้รับผิดชอบ
โครงการประชาสัมพันธ์โครงการ เตรียมรูปแบบกิจกรรม เตรียมอุปกรณ์ หรือสิ่งจำเป็นในการ
ดำเนินงานตามกิจกรรม

Act & Observe 1 : ดำเนินงานตามโครงการเริ่ม วันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ.
2552 ตามกิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง” ใน
ระหว่างการดำเนินงานตามกิจกรรมผู้รับผิดชอบ โครงการสังเกตการให้ความร่วมมือของ
นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีนักเรียนบางส่วนที่ยังมาไม่ถึงแถวในตอนเช้าและไม่เข้าแถวซื้อสินค้า
จากร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบ
สังเกตพฤติกรรม จากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่อที่ประชุม

Reflect 1 : ผลจากการจัดกิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่
ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง” ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย
และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ปรากฏผลดังนี้

“นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือด้วยดี แต่ยังคงขาดความรับผิดชอบ เช่น ดิ้นสาย มาไม่ทันแถว”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“ในตอนเช้านักเรียนบางคนยังสับสนจุดนัดหมายของแต่ละกลุ่ม ว่านัดหมายที่ใดทำให้ไม่สามารถเดินทางร่วมกับเพื่อน ๆ ได้”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนบางคนไม่เดินแถวในขณะที่ไปรับประทานอาหาร เพราะขาดวินัย ต้องให้ครูเวรประจำวันคอยตักเตือน”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนบางคนไม่เข้าแถวรอรับอาหารตามลำดับเพราะเกิดความเคยชิน ครูเวรต้องคอยชี้แนะ”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมักได้เสียงกันเกี่ยวกับคนที่มาก่อน/หลัง หรือการคุยกันเสียงดังเกินไปในขณะที่เข้าแถว”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมักหยอกล้อกันในขณะเดินแถว”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลและพบปัญหาในวงรอบที่ 1 ได้แก่ นักเรียนมาไม่ทันแถวในตอนเช้า นักเรียนหยอกล้อกันในขณะเดินแถว นักเรียนพูดคุยกันเสียงดังในขณะที่เดินแถว ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะนำปัญหาค้างกล่าวมาดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้ดีขึ้นในวงรอบที่ 2 ต่อไป

ผลการพัฒนาโครงการพัฒนาวินัย วงรอบที่ 2

Plan 2 : ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินงานตามโครงการ “พัฒนาวินัย” ในระยะที่ 2 โดยจัดประชุมเพื่อวางแผนวันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ผู้รับผิดชอบโครงการนำเอาปัญหาในวงรอบที่ 1 ได้แก่ นักเรียนมาไม่ทันแถวในตอนเช้า นักเรียนหยอกล้อกันในขณะเดินแถว นักเรียนพูดคุยกันเสียงดังในขณะที่เดินแถว มาปรับปรุง แก้ไข เตรียมรูปแบบกิจกรรมเตรียมอุปกรณ์ การดำเนินงานตามกิจกรรมมากขึ้น ได้แก่ อบรมนักเรียนหน้าเสาธง/ช่วงพัก

กลางวันและหลังเลิกเรียน กล่าวชมเชยกลุ่มที่เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่หยอกล้อกัน ในขณะที่เดินแถว หรือเดินแถวจนถึงจุดหมาย ไม่แตกแถว เป็นต้น

Act & Observe 2 : โดยเริ่มดำเนินงานตามโครงการวันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ตามกิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง” ผู้รับผิดชอบโครงการคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นผลดีและผลเสียของระเบียบวินัย สังเกตการณ์ให้ความร่วมมือของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยเฉพาะการเดินแถวไป/กลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน นักเรียนเข้าแถวรอรับอาหารกลางวันตามลำดับมาก่อน/หลังดีขึ้น การเข้าแถวซื้อสินค้าร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียนดีขึ้น เป็นต้น

Reflect 2 : ผลจากการจัดกิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้าอยู่ข้างหลัง” ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลจากการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

“การจัดกิจกรรมเพื่อนร่วมทางทำให้นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา ได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมเพื่อนร่วมทางนักเรียนเดินทางไปและกลับจากโรงเรียนอย่างปลอดภัย”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมเพื่อนร่วมทางทำให้นักเรียนเดินทางกลับบ้านพร้อมเพรียงกัน ไม่เถลไถลแวะเล่นข้างทาง”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมเพื่อนร่วมทางช่วยให้นักเรียนเดินเป็นแถว มีระเบียบ สวยงาม ไม่เกะกะผู้ใช้รถใช้ถนน”

(กรรมการสถานศึกษาฯ. รหัส SA.05 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมเพื่อนร่วมทางนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน เพื่อให้มาทันแถวการเดินทาง”

(ผู้ปกครอง.รหัส SA.14 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมมาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้ำอยู่ข้างหลังทำให้นักเรียนเข้าแถวเป็นระเบียบมากขึ้นในการรอรับอาหารกลางวัน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมมาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้ำอยู่ข้างหลังทำให้การขายสินค้าสหกรณ์ได้คล่องตัวไม่วุ่นวาย”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การเดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวันของนักเรียนแต่ละห้องทำให้นักเรียนแต่ละห้องรับประทานอาหารได้พร้อมเพียงกัน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การที่นักเรียนรู้จักการเดินแถวไปปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงหรือไปรับประทานอาหาร ดูแล้วสวยงามเป็นระเบียบดี”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านวินัยตามโครงการ “พัฒนาวินัย” โดยใช้กิจกรรม “เพื่อนร่วมทาง” และ กิจกรรม “มาก่อนอยู่ข้างหน้า มาช้ำอยู่ข้างหลัง” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ปรากฏผลตามตารางที่ 12 ดังนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านวินัย

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านวินัย	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	นักเรียนเดินแถวไป/กลับจากโรงเรียนสม่ำเสมอ	2.20	0.63	มีปัญหาน้อย
2.	นักเรียนเดินแถวไป/กลับ จากการรับประทาน อาหารกลางวัน	2.10	0.57	มีปัญหาน้อย
3.	นักเรียนเข้าแถวรอรับอาหารตามลำดับ ก่อนหลัง	2.20	0.79	มีปัญหาน้อย
4.	นักเรียนเข้าแถวซื้อสินค้าจากร้านค้าสหกรณ์	2.10	0.74	มีปัญหาน้อย
5.	นักเรียนหยอกล้อ/เล่นขณะที่เดินแถว	2.60	0.70	มีปัญหามาก
	เฉลี่ยรวม	2.24	0.69	มีปัญหาน้อย

จากตารางที่ 12 ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านวินัย ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ โดยภาพรวมระดับปัญหาด้านวินัยมีปัญหาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ 3 อันดับแรก คือ นักเรียนเดินแถวไป/กลับ จากการรับประทานอาหารกลางวัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.57 นักเรียนเข้าแถวซื้อสินค้าจากร้านค้าสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 นักเรียนเดินแถวไป/กลับจากโรงเรียนสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63 และนักเรียนเข้าแถวรอรับอาหารตามลำดับก่อนหลัง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 แต่ยังคงพบว่านักเรียนบางคนยังมีพฤติกรรมหยอกล้อหรือเล่นกันในขณะที่เดินแถว ซึ่งผู้ร่วมวิจัยจะต้องพัฒนาในโอกาสต่อไป

2. โครงการ “หนูน้อยพอเพียง”

การดำเนินงานตามโครงการด้านการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เริ่มดำเนินการระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2552 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 3553 ในระหว่างดำเนินงานตามโครงการมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กิจกรรมที่ดำเนินงานประกอบด้วย

1. กิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า”
2. กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน”
3. กิจกรรม “คุ้มค่า คุ้มราคา”

รายละเอียดการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. กิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า”

- 1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการชี้แจง จุดประสงค์ ข้อดีและข้อเสีย การดำเนินการตามกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กับคณะครู นักเรียน
- 1.2 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จัดทำบัญชีออมทรัพย์
- 1.3 นักเรียนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 นำเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์

กับคุณครูทุกวัน

- 1.4 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 รายงานผลการออมทรัพย์ของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

- 1.5 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 รายงานผลการออมทรัพย์ของนักเรียนให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบเดือนละ 1 ครั้ง

2. กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน”

- 2.1 ผู้รับผิดชอบโครงการนำเสนอการรณรงค์ประหยัดพลังงาน โดยชี้แจงจุดประสงค์ ข้อดีและข้อเสีย การประหยัดพลังงานให้นักเรียนทราบ

- 2.2 จัดทำป้ายคำขวัญเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ไปติดไว้สถานที่ต่าง ๆ เช่น หน้าห้องน้ำ หน้าห้องสมุด หรือที่ก๊อกน้ำ ปลั๊กไฟฟ้า

- 2.3 มอบหมายให้ครูเวรประจำวันอบรมนักเรียนหน้าเสาธงหรืออบรมนักเรียนทุกวันศุกร์

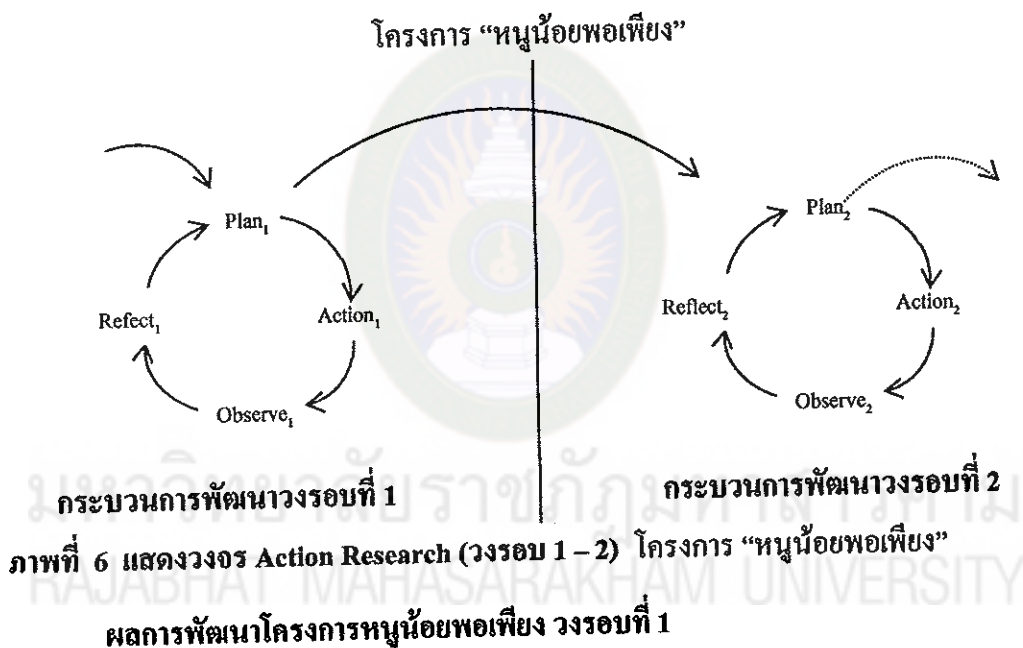
- 2.4 นักเรียนบอกวิธี นำเสนอ หรือเล่าประสบการณ์การประหยัดพลังงานของตน เช่น การประหยัดไฟฟ้า การประหยัดน้ำประปา รวบรวมเป็นระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน

3. กิจกรรม “คุ้มคำ คุ้มราคา”

2.1 ผู้รับผิดชอบโครงการนำเสนอกิจกรรมคุ้มคำคุ้มราคา โดยชี้แจงจุดประสงค์ ข้อดีและข้อเสีย การใช้สิ่งของให้คุ้มกับราคาที่ซื้อ มา เช่น สมุด ดินสอ ยางลบ ปากกา เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น

2.2 มอบหมายให้ครูเวรประจำวันจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สิ่งของ เช่น สมุด ดินสอ ยางลบ ปากกา เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย กระเป๋านักเรียน เป็นต้น อย่างคุ้มคำในช่วงเวลาหลังจากกิจกรรมการแปรงพื้นช่วงเที่ยงวัน คึงแผนภูมิรูปภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 6 แสดงวงจร Action Research (วงรอบ 1 – 2)

Plan 1 : ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดทำโครงการ “หนูน้อยพอเพียง” ประกอบด้วยกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และ กิจกรรม “คุ้มคำ คุ้มราคา” โดยเริ่มวางแผนดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 ผู้รับผิดชอบโครงการประชาสัมพันธ์โครงการ เตรียมรูปแบบกิจกรรม เตรียมอุปกรณ์ เอกสารหรือสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานตามกิจกรรม

Act & Observe 1 : เริ่มดำเนินงานตามโครงการ วันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึง วันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2553 ตามกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และ กิจกรรม “คุ้มคำ คุ้มราคา” ในระหว่างการดำเนินงานตามกิจกรรมผู้รับผิดชอบโครงการสังเกตการให้ความร่วมมือของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีนักเรียน

บางส่วนที่ยังมีการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยและออมทรัพย์ไม่สม่ำเสมอ นักเรียนยังเปิด/ปิด เครื่องใช้ไฟฟ้า ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นเวลา นักเรียนยังใช้อุปกรณ์หรือสื่อการเรียน ไม่คุ้มค่า ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่อที่ประชุม

Reflect 1 : หลังจากการดำเนินงานตามกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และ กิจกรรม “คุ้มค่า คุ้มราคา” พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือด้วยดี ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ความสนใจ เอาใจใส่ กระตุ้นเตือนนักเรียนสม่ำเสมอ มีการชมเชยนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างราบรื่น แต่จากการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอีกมาก ปรากฏผลดังนี้

“นักเรียนออมทรัพย์มากขึ้น แต่ยังมีนักเรียนบางคนที่ยังใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนบางคนลืมปิดน้ำ/ปิดไฟฟ้าหลังจากใช้งานแล้ว”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนใช้ขอเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด บ่อยมาก บางครั้งก็ฉีกสมุดหนังสือเรียน มาพับเป็นของเล่น”

(ผู้ปกครอง. รหัส SA.36 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“ช่วงพักกลางวัน บางห้องเรียนเปิดพัดลม เปิด ไฟทิ้งไว้ ทั้งที่ไม่มีนักเรียนอยู่ในห้องเรียน”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลและพบปัญหาในวงรอบที่ 1 ได้แก่ การออมทรัพย์ของนักเรียนบางคนไม่สม่ำเสมอ การลืมปิดไฟฟ้าหรือน้ำประปาช่วงพักรับประทานอาหาร การใช้จ่ายอุปกรณ์การเรียนอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้นในวงรอบที่ 2 ต่อไป

ผลการพัฒนาโครงการหนุนน้อยพอเพียง วงรอบที่ 2

Plan 2 : ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินงานตาม โครงการ “หนุนน้อยพอเพียง” ในระยะที่ 2 โดยเริ่มดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ผู้รับผิดชอบโครงการนำเอาปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 ได้แก่ การออมทรัพย์ของนักเรียนบางคนไม่สม่ำเสมอ การลืมนิดไฟฟ้าหรือน้ำประปาช่วงพักรับประทานอาหาร การใช้จ่ายอุปกรณ์การเรียนอย่างฟุ่มเฟือย มาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มความเข้มข้น ได้แก่ อบรมนักเรียนหน้าเสาธง/ช่วงพักกลางวันและหลังเลิกเรียน กล่าวชมเชยนักเรียนที่มีการออมทรัพย์สม่ำเสมอ และแจ้งผลการออมทรัพย์ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ การกล่าวชมเชยนักเรียนหรือห้องเรียนที่เปิดปิดน้ำประปา/ไฟฟ้า และการกล่าวชมเชยนักเรียนที่ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างและประหยัดคุ้มค่า พร้อมให้นักเรียนคนอื่น ๆ ยึดแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

Act & Observe 2 : ดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 ตามกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และ กิจกรรม “คุ้มค่า คุ้มราคา” ผู้รับผิดชอบโครงการให้กำลังใจและชื่นชมนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทุกกิจกรรม

Reflect 2 : ผลจากการจัดกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และ กิจกรรม “คุ้มค่า คุ้มราคา” ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม จากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลจากการจัดกิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ” ผู้รับผิดชอบโครงการได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบการสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าประสบความสำเร็จหรือต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดปรากฏผลดังนี้

“การจัดกิจกรรมออมก่อนรวยกว่า นับว่าเป็นกิจกรรมที่ดี มีประโยชน์เพราะเป็นการส่งเสริมนักเรียนรู้จักการออมทรัพย์”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“ผมเคยถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยออมทรัพย์หรือไม่ ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยออมทรัพย์เลย เมื่อมีกิจกรรมออมก่อนรวยกว่า นักเรียนชอบมากและภูมิใจกับยอดเงินออมทรัพย์ที่ครูแจ้งยอดเงินฝากทุกสัปดาห์”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“ผู้ปกครองหลายคนจะสอบถามเกี่ยวกับการออมทรัพย์ของลูกหลานอยู่เสมอเมื่อมี
โอกาส”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“อยากให้มีการออมทรัพย์ตลอดปีการศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายเงิน รู้จัก
การเก็บออม”

(ผู้ปกครอง. รหัส SA.15 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“เป็นกิจกรรมที่ดี ขอชมเชยครูผู้สอนที่ดูแล เอาใจใส่ นักเรียนปลูกฝังให้นักเรียน
รู้จักการออมทรัพย์ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

ผลจากการจัดกิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ
ระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวม
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าประสบความสำเร็จหรือต้อง
ปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด ปรากฏผลดังนี้

“การจัดกิจกรรมรณรงค์ประหยัดพลังงานเป็นกิจกรรมที่ดี มีประโยชน์ช่วยลด
ค่าใช้จ่ายค่าไฟฟ้า น้ำประปา”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“ตั้งแต่มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ประหยัดพลังงานไม่มีห้องใดเปิดพัดลมทิ้งไว้
ในช่วงพักกลางวัน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“เมื่อก่อนบริเวณแปลงเกษตรนักเรียนมักเปิดน้ำประปาทิ้งไว้เสมอ เมื่อมีรณรงค์
ประหยัดพลังงานทำให้นักเรียนเปิดน้ำประปาทิ้งไว้ลดลง”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“จากการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน นอกจากนักเรียนจะ
ช่วยกันประหยัดที่โรงเรียนแล้วนักเรียนส่วนใหญ่ยังช่วยผู้ปกครองประหยัดไฟฟ้า และ
น้ำประปาที่บ้านของนักเรียนด้วย”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

ผลจากการจัดกิจกรรม “คุ้มคำ คุ้มราคา” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าประสบความสำเร็จหรือต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด ปรากฏผลดังนี้

“การจัดกิจกรรมคุ้มคำคุ้มราคาเป็นกิจกรรมที่ดี มีประโยชน์ช่วยลดค่าใช้จ่ายค่าเกี่ยวกับเครื่องเขียน แบบเรียน เครื่องแต่งกายได้”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมคุ้มคำคุ้มราคา ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการใช้สิ่งของที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนหลายคนบอกว่า รู้สึกภูมิใจที่ใช้สิ่งของ เช่น สมุด จนหมดเล่ม ดินสอจนหมดแท่ง เพราะถ้าเป็นเมื่อก่อนจะใช้แค่ครึ่งเดียวก็ทิ้งแล้ว”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียงตามโครงการ “หนูน้อยพอเพียง” โดยใช้กิจกรรม “ออมก่อน รวยกว่า” กิจกรรม “รณรงค์ประหยัดพลังงาน” และกิจกรรม “คุ้มคำ คุ้มราคา” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ปรากฏผลตามตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านอยู่อย่างพอเพียง

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ด้านอยู่อย่างพอเพียง	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	นักเรียนใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	2.50	0.53	มีปัญหาน้อย
2.	นักเรียนออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ	2.70	0.48	มีปัญหปานกลาง
3.	นักเรียนเปิดปิดน้ำประปา/ไฟฟ้า เมื่อเลิกใช้งาน	2.60	0.52	มีปัญหปานกลาง
4.	นักเรียนใช้อุปกรณ์ เครื่องเขียน แบบเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่า	1.70	0.68	มีปัญหาน้อย
5.	นักเรียนบอกกล่าว แนะนำผู้อื่นให้ รู้จักการประหยัด	2.30	0.48	มีปัญหาน้อย
	เฉลี่ยรวม	2.36	0.54	มีปัญหาน้อย

จากตารางที่ 13 ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญโดยภาพรวมระดับปัญหาด้านอยู่อย่างพอเพียงมีปัญหาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ 3 อันดับแรก คือ นักเรียนบอกกล่าว แนะนำผู้อื่นให้รู้จักการประหยัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.48 นักเรียนเปิดปิดน้ำประปา/ไฟฟ้า เมื่อเลิกใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.52 และนักเรียนใช้อุปกรณ์ เครื่องเขียนแบบเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 แต่ยังคงพบว่านักเรียนบางคนยังมีพฤติกรรมไม่ออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอและพฤติกรรมไม่ปิดน้ำประปา/ไฟฟ้า เมื่อเลิกใช้งาน ซึ่งผู้ร่วมวิจัยจะต้องพัฒนาในโอกาสต่อไป

3. โครงการ “อาสาสมัครน้อย”

การดำเนินงานตามโครงการด้านมีจิตสาธารณะ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเริ่มดำเนินการระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2552 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ในระหว่างดำเนินการตามโครงการมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม จากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กิจกรรมที่ดำเนินงานประกอบด้วย

1. กิจกรรม “โรงเรียนของเรา”

2. กิจกรรม “ชุมชนของเรา”

รายละเอียดการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. กิจกรรม “โรงเรียนของเรา”

1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการชี้แจง จุดประสงค์ ข้อดีและข้อเสีย การดำเนินการตามกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” กับคณะครู นักเรียน

1.2 กำหนดเขตรับผิดชอบการทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนในการตรวจความเรียบร้อยในการทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ

1.4 จัดทำป้ายแสดงเขตรับผิดชอบ

1.5 คณะกรรมการนักเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานทุกวันหลังกิจกรรมหน้าเสาธง

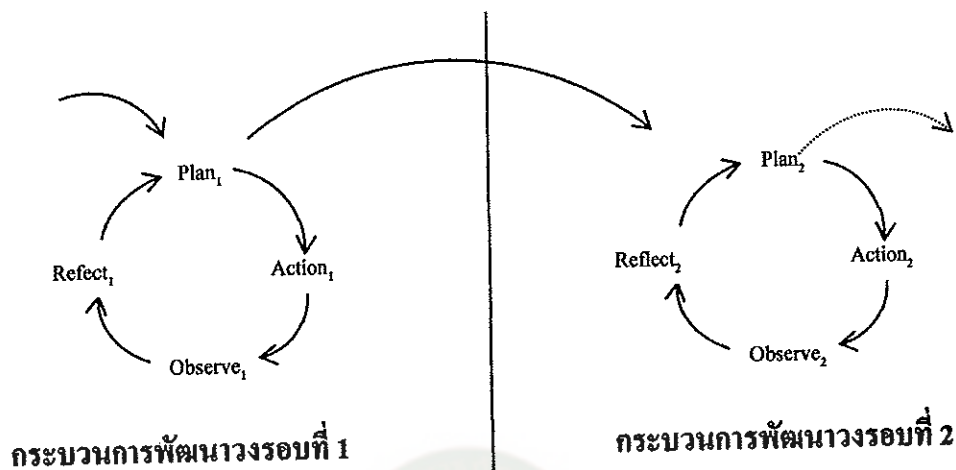
1.6 การให้รางวัลในแต่ละวัน ถ้าเขตรับผิดชอบชั้นใดสะอาดที่สุดจะได้ 3 ดาว สะอาดพอใช้ได้ 2 ดาว ต้องปรับปรุงได้ 1 ดาว

2. กิจกรรม “ชุมชนของเรา”

ผู้รับผิดชอบโครงการนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ครั้งที่ 1 เมืองในสัปดาห์ “วันมาฆบูชา” ระหว่างวันที่ 26 – 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ณ วัดชัยศรีสว่างวราราม บ้านสะอาดเจริญ และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 – 19 มีนาคม พ.ศ. 2553 จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ทำความสะอาดถนนภายในหมู่บ้าน บ้านสะอาดเจริญ หมู่ 12 และบ้านใหม่สามัคคี หมู่ 16 ตำบลนาอุดม อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังแผนภูมิรูปภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 แสดงวงจร Action Research (วงรอบ 1 – 2)

โครงการ “อาสาสมัครน้อย”

ภาพที่ 7 แสดงวงจร Action Research (วงรอบ 1 – 2) โครงการ “อาสาสมัครน้อย”

ผลการพัฒนาโครงการอาสาสมัครน้อย วงรอบที่ 1

Plan 1 : ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดทำโครงการ “อาสาสมัครน้อย” ประกอบด้วยกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” โดยเริ่มดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2553 ผู้รับผิดชอบโครงการประชาสัมพันธ์โครงการเตรียมกิจกรรม เตรียมอุปกรณ์ สิ่งจำเป็นในการดำเนินงานตามกิจกรรม

Act & Observe 1 : เริ่มดำเนินงานตามโครงการวันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึง 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2553 ตามกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” ในระหว่างการดำเนินงานตามกิจกรรมผู้รับผิดชอบโครงการสังเกตการให้ความร่วมมือของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่มีนักเรียนบางส่วนที่รู้สึกเบื่อไม่ยอมทำงาน ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม จากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่อที่ประชุม

Reflect 1 : หลังจากการดำเนินงานตามกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือด้วยดี ครูผู้รับผิดชอบโครงการให้ความสนใจ เอาใจใส่ ดูแลและลงมือปฏิบัติร่วมกับนักเรียน ชมเชยและให้รางวัลแก่นักเรียนที่ร่วมกิจกรรม ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างราบรื่น สนุกสนาน แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขปรากฏผลดังนี้

“นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อได้ยื่นสัญญาณเตือน ครูต้องคอยประกาศเตือนเสมอ”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนมักนำอุปกรณ์กีฬา เช่น ตะกร้อ ลูกฟุตบอล เชือก ในช่วงเช้าก่อนทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนไม่ให้ความสำคัญของการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.02 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

“ในขณะที่ทำงานนักเรียนมักพูดคุยกัน ไม่ตั้งใจทำงาน”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. รหัส SA.01 1 กุมภาพันธ์ 2553 : สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลพบปัญหาในวงรอบที่ 1 ได้แก่ นักเรียนไม่ตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ให้ดีขึ้นในวงรอบที่ 2 ต่อไป

ผลการพัฒนาโครงการอาสาสมัครน้อย วงรอบที่ 2

Plan 2 : ดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินงานตามโครงการ “อาสาสมัครน้อย” ประกอบด้วยกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” โดยผู้รับผิดชอบโครงการนำเอาปัญหาได้แก่นักเรียนไม่ตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ในวงรอบที่ 1 มาปรับปรุง แก้ไข โดยการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง/ช่วงพักกลางวัน และหลังเลิกเรียน

Act & Observe 2 : เริ่มดำเนินงานตามโครงการระหว่าง วันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 ตามกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” ผู้รับผิดชอบโครงการรู้สึกชื่นชมนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” เมื่อมีสัญญาณทำสะอาดบริเวณโรงเรียนนักเรียนทุกคนจะรีบเก็บขยะในบริเวณที่ได้รับมอบหมายทันทีโดยไม่ต้องประกาศเตือน และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” นักเรียนรู้สึกตื่นตัวที่ผู้รับผิดชอบโครงการนำนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์สถานที่ในชุมชน เช่น บริเวณวัด บริเวณถนนภายในหมู่บ้าน ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม จากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

Reflect 2 : ผลจากการจัดกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” ผู้รับผิดชอบโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลจากการจัดกิจกรรม “โรงเรียนของเรา” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการระหว่างวันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ 2552 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2553 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าประสบความสำเร็จหรือต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด ปรากฏผลดังนี้

“การจัดกิจกรรมโรงเรียนของเราทำให้บริเวณโรงเรียนสะอาดสะอ้าน คุณครูไม่ต้องเสียเวลาพานักเรียนไปทำความสะอาด”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมโรงเรียนของเราทำให้มีความรับผิดชอบดีขึ้นมาก ทั้งขณะเป็นที่เป็นทาง”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมโรงเรียนของเรานักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำมาสะอาดตามที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.02 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“การจัดกิจกรรมโรงเรียนของเราทำให้นักเรียนทำงานด้วยความเต็มใจไม่ต้องบอกกล่าวกันบ่อย ๆ”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.01 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

ผลจากการจัดกิจกรรม “ชุมชนของเรา” ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินงานตามโครงการ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 26 – 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15 – 19 มีนาคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าประสบความสำเร็จหรือต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด ปรากฏผลดังนี้

“การจัดกิจกรรมชุมชนของเราเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตน”

(ผู้ร่วมวิจัย, รหัส SA.01 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมชุมชนของเราเป็นกิจกรรมที่ดี เป็นแบบอย่างให้คนในชุมชนเกิดความตระหนัก มีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.03 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมชุมชนของเราทำให้นักเรียนรู้จักการเสียสละ อุทิศตนให้แก่ส่วนรวม ตลอดจนเป็นการสร้างความสามัคคีในกลุ่มด้วย”

(กรรมการสถานศึกษาฯ. รหัส SA.07 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“เห็นนักเรียนมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง ตั้งใจทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน รู้สึกดีใจ”

(ผู้ร่วมวิจัย. รหัส SA.04 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมดี ๆ อย่างนี้ทางโรงเรียนควรจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อชุมชนร่วมกัน”

(ผู้ปกครอง. รหัส SA.18 31 มีนาคม 2553 : สัมภาษณ์)

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมีจิตสาธารณะตามโครงการ “อาสาสมัครน้อย” โดยใช้กิจกรรม “โรงเรียนของเรา” และกิจกรรม “ชุมชนของเรา” ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านสะอาคเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ปรากฏผลตามตารางที่ 14 ดังนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านมีจิตสาธารณะ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

ข้อ	พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ด้านมีจิตสาธารณะ	ระดับปัญหา		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	นักเรียนทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ตามที่ได้รับมอบหมายไม่มีการบังคับ	2.40	0.52	มีปัญหาน้อย
2.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ของทางโรงเรียนด้วยความ เต็มใจ	2.70	0.48	มีปัญหปานกลาง
3.	นักเรียนอาสาช่วยงานครู/พ่อ-แม่ โดยไม่ หวังผลตอบแทน	2.30	0.68	มีปัญหาน้อย
4.	นักเรียนมีความเสียสละกำลังกาย กำลัง ทรัพย์ เพื่อส่วนรวม	1.60	0.52	มีปัญหาน้อย
5.	นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ กระตือรือร้น	1.20	0.42	มีปัญหาน้อยที่สุด
	โดยรวม	2.04	0.52	มีปัญหาน้อย

จากตารางที่ 14 ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านมีจิต
สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านสะอาดเจริญโดยภาพรวมระดับปัญหาด้านมีจิตสาธารณะ
มีปัญหาน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยราย
ข้อ 3 อันดับแรก คือ นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ กระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.20
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.42 นักเรียนมีความเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อส่วนรวม
มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.52 และ นักเรียนอาสาช่วยงานครู/พ่อ-
แม่ โดยไม่หวังผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.68 แต่ยัง
พบว่านักเรียนบางคนยังมีพฤติกรรมไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของทาง
โรงเรียนที่จัดขึ้น ซึ่งผู้ร่วมวิจัยจะต้องนำไปศึกษาและพัฒนาในโอกาสต่อไป

สรุปผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : PAOR) ของ Stephen Kemmis & McTaggart มาประยุกต์ใช้ในแต่ละประเด็น เริ่มจาก การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ครอบคลุมประเด็นที่คัดเลือกจากการศึกษาในระยะที่ 1 คือ ด้านวินัย ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านมีจิตสาธารณะ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านสะอาดเจริญ ส่งผลให้การดำเนินงานไปตามโครงการหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การเดินแถวไป/กลับจากโรงเรียน การเดินแถวไป/กลับจากการรับประทานอาหารกลางวัน การเข้าแถวรอรับอาหารกลางวัน การออมทรัพย์ การใช้จ่ายอย่างประหยัด การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า การช่วยกันประหยัดพลังงาน การเสียสละในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม การอาสาช่วยเหลืองานครู/ผู้ปกครอง เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การหยอกล้อหรือเล่นกันในที่เดินแถว ไม่ออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ ไม่ปิดน้ำประปา/ไฟฟ้า หลังการใช้งาน ไม่เห็นความสำคัญการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของทางโรงเรียนที่จัดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต้องศึกษาและพัฒนาให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป